

Protocol dalla radunanza communal digl cumegn da Surses digls 21 da zarcladour 2021 (nr. 02-2021)

Li ed oura	Sala Grava a Savognin, allas 20.00
Preschaints:	99 votantas e votants
Parsoura:	Leo Thomann, mastral
Actuar:	Beat Jenal, canzlist

---

1. Bavagnaint ed elecziun digls dombravouschs

Igl mastral Leo Thomann benevainta las persungas preschaintas alla radunanza communal. Perveia dalla pandemia digl coronavirus seiigl obligatoric da purtar la mascrigna da protecziun durant l'antiera radunanza communal. Siva d'ena curta instrucziun davart igl concept da protecziun cunter igl coronavirus e las infurmaziuns generalas davart igl adiever digl lungatg e la practica da rediger e publitgier igl protocol dalla radunanza communal, constatescha igl mastral tgi la radunanza communal odierna seia neida convocada conform alla constituziun, uscheia tgi ella seia cumpetenta da decider.

Cunter la glista da tractandas na vignan fatgas nignas objecziuns, uscheia tgi chella vala scu approvada.

Scu dombravouschs vignan proponias ed eligias cun gronda pluralitad Roger Janett ed Ivan Brenn.

Avant da passar alla tractanda 2 dumonda igl mastral alla radunanza communal da pudeir trer avant la preschentaziun digl project "Mulegns", tgi fiss stada preveisa sot la tractanda "infurmaziuns". Chegl cuagl argumaint tgi seian preschaints dus giasts dalla Scola politecnica federala Turitg tgi orienschan davart igl project. Cunter chella midada na fò la radunanza communal nignas objecziuns.

Infurmaziun davart igl project da construcziun agls Mulegns dalla Nova Fundaziun Origen an collaboraziun cun la Scola politecnica federala Turitg

Giovanni Netzer, intendant d'Origen, angratzga da pudeir preschentar igl project da construcziun tgi è previa agls Mulegns, cun precisar tgi sa tracta oz angal d'en'infurmaziun. Sch'igl project vess da sa concretisar duvressigl pi tard ena midada dalla planisaziun locala ed ena lubientscha da biagier.

Igl project tgi seia nia sviluppo dad Origen comunablamaintg cun la Scola politecnica federala Turitg SPF/ETH, preveia da construeir dasper igl Hotel Löwe agls Mulegns ena tor da 30 meters otezza. I sa tracta d'en bietg temporar per 5 onns. Igl project fiss unic segl mond percheigl tgi la tor niss biageida cumplagnamaintg da moda digitala. Chel project seia nia sviluppo sot fitg strantgas maseiras da secretezza, daclera Giovanni Netzer. Dumang vigna igl project preschanto uffizialmaintg digl president dalla confederaziun, Guy Parmelin. Percheigl ins vegia lia infurmar oz gl'amprem la populaziun.

Siva l'introducziun da Giovanni Netzer infurmeschan igls signours Benjamin Dillenburger e Michael Hansmeyer dalla SPF/ETH davart igl project planiso agls Mulegns. La tecnologia da construeir digitala pudess revoluziunar igl antier sectour da construcziun cuncheigl tgi chella tecnologia derva tot novas pussebladads da biagier. Actualmaintg seia la fegnameira da sviluppar e perfecziunar chella tecnologia da construeir digitala. Da biagier ena tor an chella furma e maniera seia oz ena tgossa unica segl mond. La SPF/ETH vegia tschartgea la collaboraziun cun Origen sot igl aspect da colliier novas tecnologias e cultura. La tor niss biageida segl li agls Mulegns, uscheia tg'ins possa perseguitar igl antier process da moda directa.

Siva l'infurmaziun davart igl project bandungan igls represchentants d'Origen e dalla SPF/ETH allas 20.30 la radunanza communalala.

---

2. Rendachint 2020

An sia introducziun dat igl mastral ena pitschna survista davart la populaziun tenor vigliadetna, la statistica da scolars e scolaras, la structura da persunal digl cumegn scu er davart la surfatscha digl noss cumegn, tgi è tenor surfatscha igl terz grond cumegn digl cantun resp. igl quart grond cumegn dalla Svizra.

Siva surdat igl mastral igl pled agl manader da finanzas. Chel infurmescha gl'amprem davart las cefras-clav relativas allas finanzas digl cumegn avant tg'el preschainta igl resultat digl chint da gudogn e sperdita tgi sera cun en surple d'antradas da fr. 945'399.00. Chegl sot la resalva tgi la radunanza communalala approvescha la proposta dalla suprastanza da cudischier 2 milliuns francs ainten la prefinanziaziun per la construcziun d'ena nova tgesa da scola primara a Savognin.

Siva infurmescha igl manader da finanzas davart igl chint d'investiziun. Igl 2020 ins vegia fatg investiziuns bruttas da 3'320'040 francs resp. investiziuns nettas da total 2'732'002.00 francs.

La bilantscha sera sen tottas dus varts cun fr. 75'579'778.00. Igl medes liquids seian sa sminuias per 1.1 miu. francs e montan igls 31-12-2020 a fr. 3'776'579.00. Igl impegn finanzials a lung termin vegian pudia neir redutgias igl onn 2020 per 4.2 miu. francs e montan igls 31-12-2020 angal ple a 1.7 miu. francs, infurmescha igl manader da finanzas.

Tar la discussiun tgi vign daverta vign fatg angal ena dumonda d'anciglientscha, la quala igl mastral so rasponder per cuntantientscha digl interrogatur.

Avant da passar alla votaziun surdat igl mastral igl pled anc ad Urs Guetg, parsoura dalla cumischung da gestiun CdG. Lez precisascha tgi la cumischung da gestiun s'occupa surtot dalla gestiun digls affars. Igl rendachint sez vigna controllo digl post da revisiun Curia Treuhand SA da Coira. Igl parsoura dalla CdG angraztga a Daniel Fitzi, manader da finanzas, per la stupenta lavour ed alla suprastanza per la buna collaboraziun. An chel senn propona el er da dar discargia agls organs responsabels.

Resultat dalla votaziun:

Sen proposta dalla suprastanza communalala e dalla cumischung da gestiun decida la radunanza communalala

- unanimamaintg da metter 2 miu. francs ainten la prefinanziaziun (capital agen) per igl project "construcziun nova dalla tgesa da scola primara a Savognin";
  - cun 98 vouchs e nigra cuntervouch d'approvar igl rendachint 2020, tgi cumpeglia la bilantscha, igl chint economic, igl chint d'investiziun, igl chint dalla circulaziun digls daners ed agiunta, scu preschanto.
-

3. Rendachints davart projects d'investiziun terminos 2020: infurmaziun

La suprastanza communalala ò decida d'infurmar e dar giu rapport a parteir dad ossa davart igls projects d'investiziun tgi è nias realisos siva l'approvaziun correspondentala dalla radunanza communalala. Igl mastral preschainta percheigl igls singuls projects d'investiziun digl cumegn da Surses tgi è nias terminos gl'onn passo.

a) Project d'investiziun "construcziun nova Punt Lecsch a Savognin"

Credit brut fr. 800'000.00 (incl. TPV).

Igl costs totals montan tenor rendachint final a fr. 796'503.00. Igl credit approvo è nia sotpasso per 0.4% u fr. 3'497.00.

b) Project d'investiziun "sanaziun Veia Cantunala Mulegns"

Credit brut fr. 200'000.00 (incl. TPV).

Igl costs totals montan tenor rendachint final a fr. 192'247.00. Igl credit approvo è nia sotpasso per 4% u fr. 7'753.00.

c) Project d'investiziun "sanaziun dalla veia da cumegn Veia La Motta Parsonz"

Credit brut fr. 360'000.00 (incl. TPV).

Igls costs totals montan tenor rendachint final a fr. 313'559.00. Igl credit approvo è nia sotpasso per 13 % u fr. 46'441.00.

d) Project d'investiziun "plazza da sport Beiva incl. bietg"

Credit brut fr. 620'000.00 (incl. TPV).

Igls costs totals montan tenor rendachint final a fr. 676'154.00. Igl credit approvo è cotras nia surpasso per 8.3% u fr. 56'154.00. Siva deducziun dallas contribuziuns dall'Uniun Pro Bivio (fr. 30'000.00) e d'ena persunga privata (fr. 100'000.00) restan agl cumegn anc costs nets da fr. 546'154.00.

e) Project d'investiziun "equipaziun zona d'industreia Punt a Cunter"

Credit brut fr. 490'000.00 (incl. TPV).

Igls costs totals montan tenor rendachint final a fr. 292'894.00. Igl credit approvo è nia sotpasso per 40% u fr. 197'106.00. Igl muteiv per chel grond sotpassamaint ò da far cun igl fatg tg'igl anteriour cumegn da Cunter veva fatg ena part dallas lengias d'ovras necessarias per l'equipaziun a caschung dalla sanaziun dalla veia cantunala vers Riom e Salouf. Chel fatg era pero betg ancunaschaint alla suprastanza, uscheia tg'ins ò dumando alla radunanza communal igl credit sen fundamaint digl project tgi era nia surdo a nous cun igls costs totals calculos.

f) Project d'investiziun "furmaziun nova digl kiosk e digl conturn Lai Barnagn"

Credit brut fr. 1'940'000.00 (incl. TPV).

Igls costs totals montan tenor rendachint final a fr. 1'900'089.00. Igl credit approvo è nia sotpasso per 2% u fr. 39'911.00.

g) Project d'investiziun "construcziun nova amplificaziun implant da teir Livizung a Rona"

Credit brut fr. 480'000.00 (incl. TPV).

Igls costs totals montan tenor rendachint final a fr. 349'342.00. Igl credit approvo è nia sotpasso per 37% u fr. 130'658.00. Tar la sagonda dumonda per en credit ins ò calculo per sbagl cun costs finals pi ots. Dallas uniuns (uniun da teir Surses, secziun da catscheders Surses), Sport-Toto, Grischun Sport etc. èn antradas contribuziuns da fr. 162'305.00. Uscheia montan igls costs nets digl cumegn per l'amplificaziun digl implant da teir anc a fr. 187'037.00.

h) Project d'investiziun "traject ed infrastruttura center da cursa lunga Rona"

Credit brut fr. 1'420'000.00 (incl. TPV).

Igls costs totals montan tenor rendachint final a fr. 1'446'367.00. Igl credit approvo è nia surpasso per 1.9 % u fr. 26'367.00.

Tar la preschentaziun da chel project dumonda en votant igl pled e constatescha tg'igl project seia propi fitg plaschevel. El deplorescha pero tg'ins vegia betg installo en oura per pudeir cumprar en pass da loipas digl de. I dess er la pussebladad d'installar en oura da parcar cumbinada cun oura per las loipas. Igl mastral peglia ancunter las remartgas ed infurmescha tg'ins vegia do la pussebladad da cumprar igl pass da loipas per en de cun Twint. Ins vegia incasso tranter 4 e 6'000.00 francs igl anvien passo per igl pass da loipas d'en de. Igl manader da finanzas vigna pero anc a communitgier agl interrogatour las antradas exactas.

---

4. Contribuziun da promoziun à fonds perdu da fr. 250'000 alla Fundaziun Piz Mitgel Val Surses per sanar igl hotel Piz Mitgel, Savognin, sa basond sen las directivas communalas davart la promoziun da hotels e da menaschis d'alloschamaint cun letgs administros

Igl affar vign preschanto digl mastral. El dat en sguard sen l'istorgia digl hotel Piz Mitgel cun sottastritgier l'impurtanza da chel per Savognin, pero betg angal per igl turissem mabagn er ord vista dalla sia valeta socio-istorica, la sia istorgia da construcziun ed igl sies bietg caracteristic per igl maletg digl li. Cun la compra digl hotel antras la Fundaziun Piz Mitgel Val Surses vigna

garanteida l'existenza digl hotel, chegl tgi corresponda digl tottafatg agl giaveisch dalla suprastanza communal scu er dalla Turissem Savognin Bivio Albula SA, accentuescha igl mastral. Perchehl fetscha la suprastanza er la proposta da conceder ena contribuziun da promoziun da fr. 250'000.00, vot deir da 5% dalla somma d'investiziun per la sanaziun (incl. igl prietsch da compra). La contribuziun vigna concedeida sen la basa dallas directivas digl cumegn da Surses davart la promoziun da hotels e menaschis d'alloschamaint cun letgs administros. Per cass tgi la somma d'investiziun fiss pi bassa tgi planisada, vigna la contribuziun redutgeida correspondentamaintg. Per cass tgi la somma d'investiziun fiss pi ota, rastess la contribuziun sen max. fr. 250'000.00, daclera igl mastral.

Siva surdat igl mastral igl pled a Luzi Thomann digl cunsegl dalla Fundaziun Piz Mitgel Val Surses. Lez daclera tg'ins vegia previa da sanar igl hotel an 3 etappas. L'amprema etappa vigna realisada gio ossa, perchehl seia igl hotel er saro anfignen igls 10 da december 2021. La gestiunaria seia la Piz Mitgel Management SA, ena societad affiliada dalla fundaziun. Per la direcziun digl hotel ins vegia savia gudagner igls conjugals Marlies e Michael Gehring, tgi possan vurdar anavos sen en'experientscha da 40 onns ainten la hotellareia, orientescha Luzi Thomann.

La fegnameira dalla fundaziun seia da mantigneir, renovar e manar anavant igl hotel per giasts ed indigens. Tenor igl cunsegl da fundaziun vigna igl hotel Piz Mitgel a sa distinguer graztga alla sia purscheida da sarvetschs elevada ed igl sies ot standard da qualidad. Igl hotel cumpeglia 30 tgombras cun 60 letgs. Las investiziuns per las lavours planisadas incl. la compra digl hotel vignan calculadas sen total 5 miu. francs.

Siva las explicaziuns da Luzi Thomann surpeglia igl mastral puspe igl pled ed accentuescha anc eneda l'impurtanza digl project per igl cumegn cun menziunar pertge tgi la suprastanza seia dall'ideia tgi igl project seia degn da neir sustignia.

Tar la discussiun daverta dattigl en votum, tgi igl prietsch da compra na totga betg tar la somma d'investiziun e tgi la contribuziun vegia da neir redutgeida cotras. Igl mastral ranviescha pero allas directivas digl cumegn, tenor las qualas igl prietsch da compra vigna er chinto tar la somma d'investiziun tar en object existent cun midada da mang.

Oters votums vignan betg fatgs.

Resultat dalla votaziun:

Sen proposta dalla suprastanza decida la radunanza communal cun 98 vouchs e nigna cuntervouch da conceder alla Fundaziun Piz Mitgel Val Surses ena contribuziun da promoziun unica à fonds perdu da fr. 250'000.00 per sanar igl hotel Piz Mitgel a Savognin.

---

5. Lescha davart igl carar sen veias da prada, fons, gôt ed alps digl cumegn da Surses: infurmaziun

Igl mastral infurmescha tgi siva dalla fusiun vegia igl cumegn da harmonisar sivamang las leschas digls anteriours cumegns. Per incumbensa dalla suprastanza communal vegia ena gruppa da labour, tgi seia sa cumponeida da commembers dalla suprastanza, digl uffezi da biagier, digls sarvetschs technics e digl Parc Ela, elaboro igl sboz dalla lescha davart igl carar sen veias da prada, fons, gôt ed alps. L'elaboraziun da chella lescha seia stada greva, daclera igl mastral. D'ena vart perchehl tgi sa tracta d'ena tematica cun grondas emozius e dall'otra vart perchehl tgi detta fitg grondas differenzas tar las practicas digls anteriours cumegns.

Per la suprastanza seiigl sto impurtant da catter en cumpromiss tgi tigna chint tant digls basigns dalla populaziun e dallas possessouras e digls possessours dad aclas e schaschant sen las pastgiras ed alps, scu er digl aspect digl ambiaint, turissem e betg igl davos er dall'economia forestala ed agricola. En factour impurtant seia er igl dretg surordino, an spezial la lescha da gôt cantunala e federala. Tenor la legislaziun da gôt seiigl da prancepi betg lubia da darveir las veias da gôt per oters scopos tgi chels digl forestalesser e dall'agricultura, perchehl tgi chellas veias vignan subvenziunadas da cantun e confederaziun. Per betg riscar da betg ple survagneir talas subvenziuns seiigl perchehl sto da consultar igl Uffezi da gôt digl cantun Grischnun per sclareir schi la lescha communal seia cumpatibla cun la legislaziun da gôt. An chel connex seiigl er sto da risguardar igls aspects digl Uffezi da tgatscha e pestga.

Igl mastral infurmescha, tgi en ampren sboz da chella lescha vegia la suprastanza preschanto gio igls 25 da favrer 2019 a caschung d'ena seira d'infurmaziun cun darveir siva ena procedura

da consultaziun. Alla basa da chella consultaziun seian neidas inoltradas diversas propostas per midadas resp. adattaziuns dalla lescha. Chellas posiziuns seian neidas examinadas minuziosamaintg e divers giaveischs seian nias risguardos ed integros ainten la lescha. La consequenza seia, tgi la lescha actualisada divergescha an divers puncts da moda substanziala dalla versiun tgi seia neida preschentada da sies taimp.

Perveia dalla pandemia da corona vegia la suprastanza renunztgia da sottametter la lescha alla radunaza communal per l'approvaziun. Ed ossa seia passo tant taimp, tgi la suprastanza vegia decida d'infurmar la radunanza communal dad oz davart igl sboz surluvro dalla lescha. L'approvaziun dalla lescha davart igl carar sen veias da prada, fons, gôt ed alps vigna alloura sottamessa alla radunanza communal digls 30 d'avost 2021.

Igl mastral vo tras siva igls singuls artetgels dalla lescha cun argumentar las raschungs tgi on mano agl sboz actual.

Dalla discussiun daverta fò en votant adiever cun render attent tgi tar igl parchegio a Lueras, Salouf, seia nia fatg ena deponia da material e tgi chegl seia ansomma betg an urden. Igl mastral renda attent tgi chegl vegia da far navot cun la lescha preschantada ed igl manader digls sarvetschs technics infurmescha tgi chel material vigna mano davent proximamaintg.

Otras dumondas vignan betg fatgas.

---

6. Diversas infurmaziuns

Igl mastral orientescha davart igls termins per l'elecziun da 2 commembers da suprastanza, cunchegl tgi la lescha da votaziuns e d'elecziuns digl cumegn da Surses è neida revideida. Dantant tgi supstant Romeo Poltera sa metta puspe a disposiziun per l'elecziun, vegia supstant Otmar Netzer inoltro la sia demissiun per la fegn da chest onn. Igl termin per igl 1. scrutini seia nia fixo sen igls 26 da settember e chel per igl eventual 2. scrutini sen igls 28 da november.

---

7. Varia

Dus votants fon adiever dalla pussebladad da piglier igl pled. Considerond igl fatg tgi els na dumondan betg da protocollar lour votums, vignan chels betg menziunos aint igl protocol.

Igl mastral sera la radunanza communal allas 22.25 cun angraztgper per la participaziun e giaveischa a tots en bung arrivo a tgesa.

Tinizong, igls .....

Igl mastral:

Igl actuar:

Leo Thomann

Beat Jenal